

7 SINIF TÜRKÇE

soru dünyası

Eğitimde TAM İsbet!

ÖZEL VE ÖZGÜN SORULAR

Soru dünyalarımızdaki özel ve özgün sorularla öğrencilerimizin hem konuları pekiştirmeleri hem de merkezi sınava hazırlanmaları sağlandı.

Binlerce Soru Destekli ...

KAZANIM

Ürünlerimize ünite kazanımları eklenerek MEB'in müfredatına göre konular işlendi.

Kazanım Destekli...

TÜZDER

Soru dünyalarımıza TÜZDER işbirliği ile hazırlanan sorular eklenerek öğrencilere farklı deneyim kazandırıldı.

TÜZDER Destekli...

İFOGRAFİK

Defterlerimizde üniteye başlamadan önce infografiklerle o ünite hakkında özet bilgi verildi.

İnfoğrafik Destekli...

7. SINIF

Türkçe

Dizgi & Grafik
İSABET

ISBN
978 - 605 - 361 - 845 - 4

Yazarlar
Komisyon

Copyright ©

İSABET YAYINCILIK ve EĞİTİM
HİZMETLERİ SAN. TİC. A.Ş

Bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayımlayan şirketin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır. Bu kitabın tüm hakları İsabey Yayıncılık ve Eğitim Hizmetleri San. Tic. A.Ş'ye aittir.

Genel Dağıtım
Çamlıca Basım
- Yayın ve Dağıtım

İnternet Hesapları

- www.isabeyyayinlari.com
- bilgi@isabet.com.tr
- [@isabet.yayincilik](https://www.instagram.com/isabet.yayincilik)
- [@isabeyyayinlari](https://www.facebook.com/isabeyyayinlari)
- [isabetakademi](https://www.youtube.com/isabetakademi)

Baskı Yeri ve Cilt
Fazilet Neşriyat ve
Ticaret A.Ş
(0212) 657 88 00
www.fazilet.com.tr

isabet AKILLI
TAHTA
www.isabetakillitahta.com

isabet AKADEMİ
www.isabetakademi.com

İÇİNDEKİLER

TEMA - 1 / Sözcükte Anlam
Gerçek, Mecaz, Terim Anlam /
Çok Anlamlılık / Deyimler
Sayfa: 7 - 12

**DERS
01**

TEMA - 1 / Cümlede Anlam

Cümle Oluşturma, Tamamlama, Örtülü Anlam ve Öznel Nesnel
Cümleler
Sayfa: 13 - 18

**DERS
02**

TEMA - 1 / Parçada Anlam
Paragrafta Başlık, Konu, Ana Düşünce,
Yardımcı Düşünce
Sayfa: 19 - 24

**DERS
03**

TEMA - 1 / Dil Bilgisi

İsim-Fiil Ayrımı ve Anlamına Göre Fiiller
Sayfa: 25 - 28

**DERS
04**

TEMA - 1 / Yazım Kuralları
Nokta, Virgül / Büyük Harflerin Yazımı ve
Bitişik Yazılan Birleşik Kelimeler
Sayfa: 29 - 32

**DERS
05**

TEMA - 1 / Tür ve Şekil Bilgisi

Şiir Bilgisi: Tema, Söz Sanatları
Sayfa: 33 - 38

**DERS
06**

TEMA - 1 / Yazılı & Yeterlilik Testi
Sayfa: 37 - 40

**ÜNİTE
ÖLÇME**

TEMA - 2 / Sözcükte Anlam

Eş, Zıt Anlamlı ve Eş Sesli Sözcükler, Atasözleri
Sayfa: 41 - 46

**DERS
07**

TEMA - 2 / Cümlede Anlam
Neden - Sonuç, Amaç - Sonuç ve Koşul Cümleleri
Sayfa: 47 - 52

**DERS
08**

TEMA - 2 / Parçada Anlam

Paragrafta Olay - Yer Varlık Kadrosu ve Anlatım Teknikleri
Sayfa: 53 - 58

**DERS
09**

TEMA - 2 / Dil Bilgisi
Fiilde Kip / Haber ve Dilek Kipleri
Fiilde Soru - Anlam Kayması
Sayfa: 59 - 64

**DERS
10**

TEMA - 2 / Yazım Kuralları

Noktalı Virgül, İki Nokta, Üç Nokta, Sayıların Yazımı ve Ayrı
Yazılan Birleşik Kelimeler
Sayfa: 65 - 68

**DERS
11**

TEMA - 2 / Tür ve Şekil Bilgisi
Olay Yazıları, Hikâye, Efsane, Destan
Sayfa: 69 - 74

**DERS
12**

**ÜNİTE
ÖLÇME**

TEMA - 2 / Yazılı & Yeterlilik Testi
Sayfa: 75 - 78

İÇİNDEKİLER

TEMA - 3

TEMA - 3 / Sözcükte Anlam
Somut - Soyut Anlamlı Sözcükler
Sayfa: 79 - 84

**DERS
13**

TEMA - 3 / Cümlede Anlam
Cümle Yorumlama
Sayfa: 85 - 89

**DERS
14**

TEMA - 3 / Parçada Anlam
Anlatım Biçimleri
Sayfa: 91 - 97

**DERS
15**

TEMA - 3 / Dil Bilgisi
Ek Fiil
Sayfa: 99 - 104

**DERS
16**

TEMA - 3 / Yazım Kuralları
Kısa Çizgi, Uzun Çizgi, Eşik Çizgi ve -de,
-ki, -mi'nin Yazımı
Sayfa: 105 - 110

**DERS
17**

TEMA - 3 / Tür ve Şekil Bilgisi
Biyografi - Otobiyografi
Sayfa: 111 - 114

**DERS
18**

TEMA - 3 / Yazılı & Yeterlilik Testi
Sayfa: 115 - 120

**ÜNİTE
ÖLÇME**

TEMA - 4 / Sözcükte Anlam
Yansıma Sözcükler, Pekiştirilmiş Sözcükler, İkişemeler
Sayfa: 121 - 126

**DERS
19**

TEMA - 4 / Cümlede Anlam
Doğrudan Anlatım, Dolaylı Anlatım,
Aşamalı Durum Bildiren Cümleler
ve Karşılaştırma Cümleleri
Sayfa: 127 - 132

**DERS
20**

TEMA - 4 / Parçada Anlam
Anlatımı Güçlendirme Yolları
Sayfa: 133 - 138

**DERS
21**

TEMA - 4 / Dil Bilgisi
Yapılarına Göre Fiiller
Sayfa: 139 - 144

**DERS
22**

TEMA - 4 / Yazım Kuralları
Ünlem, Soru İşareti ve Kısaltmaların Yazımı
Sayfa: 145 - 150

**DERS
23**

TEMA - 4 / Tür ve Şekil Bilgisi
Söyleşi, Günlük, Dilekçe
Sayfa: 151 - 154

**DERS
24**

TEMA - 4 / Yazılı & Yeterlilik Testi
Sayfa: 155 - 158

**ÜNİTE
ÖLÇME**

TEMA - 4

İÇİNDEKİLER

TEMA - 5 / Sözcükte Anlam
Genel ve Özel, Nitel ve Nicel Anamlı Sözcükler
Sayfa: 159 - 166

**DERS
25**

TEMA - 5 / Cümlede Anlam
Şaşırma, Özlem, Beğeni, Endişe
Onay, Kesinlik, İhtimal, Tahmin Belirten Cümleler
Sayfa: 167 - 172

**DERS
26**

TEMA - 5 / Parçada Anlam
Anlatımda Yararlanılan Duyular,
Anlatıcı Türleri ve Bakış Açısı
Sayfa: 173 - 178

**DERS
27**

TEMA - 5 / Dil Bilgisi
Zarflar
Sayfa: 179 - 186

**DERS
28**

TEMA - 5 / Yazım Kuralları
Kesme İşareti, Denden İşareti
ve Alıntı Kelimelerin Yazımı
Sayfa: 187 - 190

**DERS
29**

TEMA - 5 / Tür ve Şekil Bilgisi
Görselleri Yorumlama, Haber / Bilgi Metinleri
Sayfa: 191 - 198

**DERS
30**

TEMA - 5 / Yazılı & Yeterlilik Testi
Sayfa: 199 - 204

**ÜNİTE
ÖLÇME**

TEMA - 6 / Cümlede Anlam
Öneri, Varsayım, Özeleştirme, Pişmanlık,
Küçümseme, Sitem, Abartma Belirten Cümleler
Sayfa: 205 - 210

**DERS
31**

TEMA - 6 / Parçada Anlam
Paragrafta Kullanılan Anlatım Özellikleri
Sayfa: 211 - 216

**DERS
32**

TEMA - 6 / Dil Bilgisi
Anlatım Bozukluğu
Sayfa: 217 - 220

**DERS
33**

TEMA - 6 / Yazım Kuralları
Köşeli, Yay Ayraç, Çift Tırnak, "ile" Kelimesi ve Satır
Sonuna Sığmayan Kelimelerin Yazımı
Sayfa: 221 - 226

**DERS
34**

TEMA - 6 / Tür ve Şekil Bilgisi
Bilgi Kaynaklarının Güvenilirliği, İnternet Adreslerindeki
Uzantılar ve Anlamları
Sayfa: 227 - 230

**DERS
35**

TEMA - 6 / Yazılı & Yeterlilik Testi
Sayfa: 231 - 236

**ÜNİTE
ÖLÇME**

Yeni Konsept Sorular
Sayfa: 237 - 250

**YENİ
KONSEPT
SORULAR**

CEVAP ANAHTARI
Sayfa: 251 - 256

Gerçek Anlam

- Bir kelimenin söylendiğinde aklımıza ilk gelen anlamıdır. Gerçek anlama **sözlük anlamı** da denir.

Örnek

Bu kedi, bir şeyin **kokusunu** aldı.

Mecaz Anlam

- Bir sözcüğün gerçek anlamından uzaklaşarak kazandığı yeni anlamlara **mecaz anlam** denir.

Örnek

Çevirdiğimiz işlerin **kokusu** yarın ortaya çıkar.

Terim Anlam

- Bir sözcüğün bilim, sanat, spor ya da meslek alanıyla ilgili kazandığı anlama **terim anlam** denir.

Bazı bilim, sanat ve meslek dalları ile ilgili terimler:

Örnek

Türkçe: Sıfat, zamir, kök...

Basketbol: Smaç, üçlük, steps...

Tiyatro: Sufiör, perde, sahne...

Mobilyacılık: Kalas, testere, menteşe...

Sözcükte Çok Anlamlılık

- Bir kelimenin kullanıldığı cümleye göre birden çok anlam ifade etmesine **çok anlamlılık** denir.

Örnek

Mustafa çantasındaki kırılmış kalemleri çöpe attı. (fırlatmak)

Yaz mevsimi gelince üzerimizdeki kışkıkları attık. (Rafa kaldırmak)

Bugün yapacağımız gezi üç ay sonrasına atıldı. (Ertelemek)

Asker arkadaşşıma yıllar sonra bir mektup attım. (Yollamak)

Deyimler ve Özellikleri

1. Kalıplaşmış sözcüklerdir. Söz dizimi ve sözcükler değiştirilemez.
2. Deyimler şahsa ve zamana göre çekimlenebilir.
3. Deyimler genellikle mecaz anlamlıdır.
4. Bazı deyimlerin gerçek anlamları da vardır.
5. Deyimler bir kavramı ya da bir durumu anlatmak için kullanılır. Öğüt verme amacı taşımaz.

ETKİNLİK - 1

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin mecaz ya da gerçek olduğunu "G" ve "M" şeklinde yazınız.

	Gerçek	Mecaz
1. Arkadaşlarıyla <u>tatlı</u> bir sohbet daldılar.		
2. Güzel fıkralarla dersleri <u>renklendirirdik</u> .		
3. <u>Ilık</u> suyla yüzmenin keyfi başkadır.		
4. Yoldan geçen <u>yüz</u> kişiyle görüştük.		
5. Markete giden <u>yolu</u> bilen var mı?		
6. Derse giren Emin Hoca <u>sulu</u> şakaları sevmez.		
7. Sınıflarda bulunan <u>boş</u> sıralara kitap konacakmış.		
8. Bazı öğretmenlerin <u>kuru</u> bir anlatımı vardır.		
9. Otobanın bazı yerlerinde çok <u>keskin</u> virajlar var.		
10. Torosların her köşesinden akan pınarların <u>duru</u> bir suyu vardır.		
11. Hamdi Bey'in bugünlerde <u>kırılgan</u> bir yapısı var.		
12. Fatih Bey genelde <u>sade</u> kahve içermiş.		

ETKİNLİK - 2

Aşağıdaki terimleri ait olduğu bilim, meslek, spor veya sanat dalıyla eşleştiriniz.

Matematik	☐	☐	Narkoz
Türkçe	☐	☐	Raket
Resim	☐	☐	Tuval
Güreş	☐	☐	Fiil
Tıp	☐	☐	Açı
Tenis	☐	☐	Künde

ETKİNLİK - 3

“Bakmak” sözcüğünün kazandığı anlamlar ve cümleler verilmiştir. Bu cümleleri ve anlamları eşleştiriniz.

1.	Eski fotoğraflarıma baktım.	a.	renklerde benzetmek, andırmak				
2.	Adamcağız yedi boğaza bakmak için çalışıyordu.	b.	gözetmek, korumak				
3.	Evde çayı demleme işlerine ablam bakar.	c.	aramak				
4.	Doktor hastaya iyice bakmak için öksürmesini istedi.	d.	bakışı bir şey üzerine çevirmek				
5.	Her tarafa baktım ama kalemimi bulamadım.	e.	bir işi yapmakla görevli olmak				
6.	Hemşire hastalara bakmak için buradaydı.	f.	beslemek, geçindirmek				
7.	Ağacın yaprakları yeşile bakıyordu	g.	bir işten sorumlu olmak				
8.	Yurttaki öğrencilere nöbetçi öğretmenler bakıyordu.	h.	muayene etmek				
1	2	3	4	5	6	7	8
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....

ETKİNLİK - 4

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere uygun deyimleri yazınız.

- Sınavdan yüz almışsın, bakıyorum da eteklerin .....
- Harçlığını kaybeden çocuğun morali bozuktu, yüzünden .....
- İftar saati de yaklaşıyor, açlıktan karnım .....
- Mahallenin manavi akşam vakti birden karşıma çıkınca yüreğim .....
- Sınava çok çalışmadım ancak konulara şöyle bir göz .....

ETKİNLİK - 5

Aşağıdaki cümlelerde kullanılan deyimleri inceleyiniz, cümlenin anlamına göre doğru kullanılanların yarındaki kutucuğa “D” yanlış kullanılanların yanındaki kutucuğa “Y” yazınız ve yanlış kullanılan deyimlerin yerine verilen boşluğa doğru kullanımıyla cümleler yazınız.

		D / Y
1.	Bana yapılan iyiliklerde onun da parmağı var.	
2.	Bu güzel çalışmalar, onun başının altından çıkıyor	
3.	Bana o kadar acele ettirdi ki elim ayağım birbirine dolaştı.	
4.	Aslanı karşısında görünce korkudan etekleri zil çaldı.	
5.	Tüm ödevlerini itina ile yapar, hiçbir ayrıntıyı göz ardı etmezdi.	
6.	Ölmek üzere olan adamı kurtarmış, canını burnundan getirmiş.	
7.	Projeye o da katkı yaparak çorbada tuzu olsun istemişti.	
8.	Arkadaşımın söylediği bu sözler bana çok ağır geldi.	

- ▶ .....
- ▶ .....
- ▶ .....
- ▶ .....
- ▶ .....
- ▶ .....

1. “Tarih kokan Anadolu iklimlerinde çizgiler, ağırbaşlı; renkler, mütevazı olur.”

Yukarıdaki altı çizili kelimelerden hangileri gerçek anlamda kullanılmıştır?

- A) çizgiler - ağırbaşlı
B) renkler - kokan
C) çizgiler - renkler
D) kokan – ağırbaşlı

2. Aşağıdaki altı çizili deyimlerden hangisi mecaz anlamı değildir?

- A) Yusuf Bey haberi duyunca küplere bindi.
B) Başına devlet kuşu konmuş gibiydi sanki!
C) Her insanın bam teline basmak, öyle kolay değildir.
D) Bazı insanlar iki sözü bir araya getiremiyorlar.

3. “Çiğ insanların monoton bir yaşamı varken yüce insanların her zaman renkli bir yaşamı olmuştur.”

Bu cümledeki mecaz anlamı sözcükler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) çiğ - renkli
B) insanların - yaşamı
C) çiğ - yüce
D) yüce – her zaman

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde terim anlamı bir sözcük vardır?

- A) Türkçe ve sosyal bilgiler dersi çok zevkli geçti.
B) Tiyatronun son perdesi büyük beğeni aldı.
C) Sert kuralları olan bir şirket yöneticisiydi.
D) Yemeği çok yiyince midesinde bir ağırlık hissetti.

5. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi gerçeklik ya da mecazlık yönüyle diğerlerinden farklıdır?

- A) Emirhan şiirini okuyup alkışlar eşliğinde yerine geçti.
B) Yemek uzayınca katılanlar sıkıntıdan patladı.
C) Hasan kimseye görünmeden süzülüp dışarı çıktı.
D) Bu işte onun da parmağı olduğu kesin.

6. “Kurumak” sözcüğü aşağıdakilerden hangisinde mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) Bahçedeki ağaçlar sıcaktan kurudu.
B) Yıllardır akan nehirler bu yıl kurudu.
C) Buğdaylar susuzluktan kurudu.
D) Çocuk hastalıktan bir anda kurudu.

isabet

7. 1. Gözümdeki perde kalkınca her şeyi anladım.
2. Ahmet tiyatronun ikinci perdesini de izledi.
3. Halının rengiyle perdeler çok uyumlu olmuş.

“Perde” sözcüğünün cümlelerdeki anlam özellikleri sırasıyla hangi seçenekte doğru verilmiştir?

- A) gerçek – terim anlam – mecaz
B) mecaz – terim anlam - gerçek
C) gerçek – mecaz - terim anlam
D) terim anlam – mecaz – gerçek

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde terim anlamlı kelime yoktur?

- A) Steteskop tıpta kullanılan bir araçtır.
- B) Bazıları sıfat ve zamirleri yeniden gözden geçirsin.
- C) Bu hatayı gözden kaçırmış olmalıyız.
- D) Öğretmen sol anahtarını anlattı.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ağız” sözcüğü deyim içinde kullanılmamıştır?

- A) Ödevi yapmadığı için lafı ağızda geveleyip duruyordu.
- B) Ağızda lokma olduğu için konuşmamalısın.
- C) Para vermemek için bana ağız yapmaya başladı.
- D) Mahmut, bilgileri öğrenmek için ağız arıyordu.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim, açıklamasıyla birlikte verilmemiştir?

- A) Bu haksızlığa çok kızmış, küplere binmişti.
- B) Dayısının ölümünden sonra iyice sessizleşmiş, hayatı kararmıştı.
- C) O çocuğu korumuş, kanatları altına almıştı.
- D) Koşan çocuk çok susamış, çocuğun dili damağına yapışmıştı.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamlı deyim yoktur?

- A) O iri yarı adam da bahçeye geldi.
- B) Onun ayak oyunlarını bilirim, ben.
- C) Bu konudaki sözleri, yüreğime su serpti.
- D) O, her zaman ipe un sererdi.

5. Aşağıdaki deyimlerden hangisi “nazara gelmek, olumsuz etki altında kalmak” anlamına gelmemektedir?

- A) göz boyamak
- B) gözü tutmak
- C) göze gelmek
- D) göz dikmek

6. “Kol” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde temel (gerçek) anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) Bahçede odun keserken kolunu incitmiş.
- B) Annesinin kolundan çekiştirip duruyordu.
- C) Sudan geçerken düştü ve kolunda yaralar oluştu.
- D) Kimsesizlere kol kanat geren biriydi o.

7. “Düz” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde “yalın, sade, süssüz” anlamında kullanılmıştır?

- A) Düz bir yolda saatlerce gittik.
- B) Şair düz bir anlatımla şiiri kaleme almış.
- C) Düz bir masanın üzerine ismini kazımıştı.
- D) Öğretmen, tahtaya düz bir çizgi çizmemizi istedi.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyimın açıklaması doğru verilmiştir?

- A) Dizginleri ele aldı artık. (işı yönetmek, idare etmek)
- B) Eli sıklığıyla tanınır. (çok cömert olmak)
- C) Kulağına küpe olsun (yeni bir küpe almak)
- D) İş başa düştü. (başkasından yardım istemek)

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "gün" sözcüğü, bir deyim içinde yer almamıştır?

- A) Öğretmen sınıftan çıkınca bize de gün doğdu.
- B) Bu işi onun yaptığı gün gibi aşkar.
- C) Bazı tarihi olaylar gün ışığına çıkarıldı.
- D) Geçen gün bu yıl işler yoluna girecek, dedi.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim kullanılmamıştır?

- A) Bu sahada boy göstermeye çalıştı.
- B) Onun çoğu yazara taş çıkarttığını biliyorum.
- C) Bazı ürünlere barkot numarası verdik.
- D) Bu yanlışlık onun felaketine yol açtı.

4. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi terim anlamı değıldir?

- A) Sonbahar yaprakları bile beni neşelendiriyor.
- B) Rakibimiz, centilmenlik yaparak topu taça attı.
- C) Güreşçimiz köprü hareketiyle rakibinden üç puan aldı.
- D) Süflör, sahnenin bir köşesinde oyunculara yardım eder.

5. Aşağıdaki deyimlerden hangisi anlamca diğerlerinden farklıdır?

- A) Tepesi atmak
- B) Burnundan solumak
- C) Pot kırmak
- D) Nevri dönmek

6. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi terim anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) Matematik öğretmeni tahtaya iki tane açı çizdi.
- B) Ömer, kompozisyon kurallarını biliyormuş.
- C) Mızıkçılık yaparı oyunumuzdan mutlaka çıkarırdık.
- D) Leyla, notaları çok iyi biliyormuş.

isabet

7. "Yanmak" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) Yanan ağaçların yerine ceviz ve badem fidanları dikildi.
- B) Dikkatsizliğinden az daha bütün apartman yanacaktı.
- C) Bu soruların hepsini doğru yapamazsam işte o zaman yandım.
- D) Kömürler ve yaş odunlar yanmayınca bir türlü ısınamadık.

1. “Zayıf” sözcüğü aşağıdaki cümlelerde kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- ▶ Onun bu konu hakkındaki bilgisi çok zayıf.
- ▶ Zayıf bir orduyla bu savaş kazanılmaz.
- ▶ Yoksulluk zayıf ruhunda derin yaralar açmıştı.
- ▶ Kısa boylu, kısa saçlı, zayıf ve genç bir doktordu.

A) 1   B) 2   C) 3   D) 4

2. “Saymak” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde “hesaba katmamak, dikkate almamak” anlamında kullanılmıştır?

- A) Edepli bir çocuktü, büyüklerini hep sayardı.
- B) Sahneye çıktı ve bildiklerini tek tek saydı.
- C) Ahmet’in ödediği taksitleri saymamışlar.
- D) Yusuf Erdem, birden yüze kadar çok güzel saydı.

3. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi mecaz anlamda kullanılmamıştır?

- A) Kırılan dişini az daha yutuyordu.
- B) Bu topraklardan bereket fıskırıyor.
- C) Bu yolculuk size nereden esti?
- D) Boş gözlerle etrafı bir süre seyretti.

4. Aşağıdaki cümlelerde kullanılan deyimlerden hangisinde “çok öfkelenmek” anlamı yoktur?

- A) Aldığım bu haberden sonra kan beynime sıçramıştı.
- B) Saygısızca sözler kullanınca tepemin taşı attı.
- C) Onu birdenbire karsımda görünce gözlerime inanamadım.
- D) Hiç beklemediğim bu sözler karsısında çığına döndüm.

5. Havanın çok soğuk olduğu bir günde güneş ile rüzgâr

1

arasında şöyle bir konuşma geçer: “Şu adamın üstündeki ceketini kim çıkarabilirse o daha güçlüdür.” Rüzgâr, hemen esip gürlemeye başladı ama adam rüzgâr estikçe ceketini çıkarmak yerine ona sıkı sıkı sarılmış. Rüzgâr ne kadar şiddetli esse tozu dumana katsa da başarısız olacağını anlayınca kenara çekilmiş, meydanı güneşe bırakmış. Güneş sıcak tatlı bir gülümseme ile ortaya çıkmış.

2

Güneşin bu sıcaklığına daha fazla dayanamayan adam önce ceketinin düğmelerini açmış, bir süre sonra da ceketini çıkarıp eline almış.

Bu hikâyeden de anlaşılacağı üzere insanlar birbirlerine nazik, saygılı davranmalı. Konuşurken kelimeleri seçmede beyin ameliyatındaki bir doktorun bir tümörü almaktaki hassasiyetini göstermelidir.

3

Metinde numaralandıran kelimelerin anlam özellikleri hangi seçenekte doğru verilmiştir?

	1	2	3
A)	Mecaz	Gerçek	Terim
B)	Terim	Gerçek	Mecaz
C)	Gerçek	Mecaz	Terim
D)	Mecaz	Terim	Gerçek

6. “Eline almak” sözü, aşağıdaki cümlelerin hangisinde gerçek anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Bu konuları eline almaktan kaçınmayan bir bilim adamıdır o.
- B) Eline aldığı bir işi bitirmeden bırakmaz.
- C) Eline aldığı taşları denizin yüzeyinde sektirmeye çalışıyordu.
- D) Şirketin yönetimini eline alan abim bizi borç batağından kurtardı.

Cümle Oluşturma

- ⊙ Türkçede kurallı ve anlamlı bir cümle oluşturmak için öncelikli olarak yargı (hüküm) belirten ifade bulunup sona konulmalıdır. Sonrasında mantık ve oluş sırası dikkate alınarak cümle oluşturulmalıdır.

Örnek

1. piştım 2. der 3. yandım 4. hamdım 5. Mevlana

Yukarıdaki numaralı kelimelerle anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturmak istersek sıralama

5 – 4 – 1 – 3 – 2 şeklinde olur.

Cümle:

“Mevlana, hamdım, piştım, yandım, der.” şeklinde olur.

Cümle Tamamlama

- ⊙ Cümlede boş bırakılan kısımların o cümlenin anlam bütünlüğü dikkate alınarak tamamlanmasına “cümle tamamlama” denir.

Örnek

Allah (c.c) ve peygamber sevgisi, sevgilerin en ..... olanıdır. (kutsal)

Örtülü Anlam

- ⊙ Cümlede açık olarak söylenmediği hâlde, cümlenin anlamından veya cümledeki bazı ifadelerden çıkarılabilen anlama örtülü anlam denir. Bu tür cümlelerde genellikle “de” bağlacı kullanılır.

Örnek

“Ahmet yine Üsküdar’a gitmiş.” cümlesinden Ahmet’in daha önce de Üsküdar’a gittiği anlamı çıkarılır.

Öznel Yargılı Cümleler

- ⊙ Kişinin kendi düşüncesini, duygusunu veya beğenisini ifade eden cümlelerdir. Doğruluğu ya da yanlışlığı kanıtlanamaz. “Bence, bana göre, zannımca... vb.” ifadelerle anlatılır.

Nesnel Yargılı Cümleler

- ⊙ Kişinin duygu veya düşüncesini ifade etmeyen, doğruluğu ya da yanlışlığı değişiklik göstermeyen cümlelerdir. Nesnel yargılar; araştırma sonucu ulaşılabilecek, herkesçe kabul edilen, kanıtlanabilir yargılardır.

ETKİNLİK - 1

Aşağıdaki atasözlerini uygun kelimelerle tamamlayınız.

1. Ateş olmayan yerden ..... çıkmaz.
2. .... kalkan zararlarla .....
3. Bir elin ..... var, iki elin .....var.
4. Bedava ..... baldan tatlıdır.
5. Üzüm üzüme baka baka .....

ETKİNLİK - 2

Aşağıdaki cümlelere öznel anlam katın ifadelerin altını çiziniz.

1. Bazı futbolculara çılgın teklifler geliyormuş.
2. Emin Hoca genelde neşeyle iş yapar.
3. Halil, güzel esprileriyle salonu coşturuyor.
4. Çirkin bir ses tonuyla ve emir cümlesiyle konuşur.
5. Onun sohbetleri çok tatlıdır.
6. Hafız olan Sinan Kur’an’ı güzel okudu.
7. Futbolcu şık bir hareketle işi bitirdi.
8. Mustafa, ipeksi sesiyle dinleyenlere huzur verdi.
9. Necip Fazıl şiirlerinde etkileyici bir dil kullanmış.
10. Kitaplar eşsiz bir hazinedir.

ETKİNLİK - 3

Aşağıda verilen cümleleri öznel (Ö) ve nesnel (N) olarak değerlendiriniz.

Kaldırımlar şiirini Necip Fazıl Kısakürek yazmıştır.	
Bugün seminere gelenlere mükemmel bir etkinlik hazırlamışlar.	
Sabah namazı dört rekâttır.	
Hikâyedeki olay bir ilçede geçiyor.	
Masanın rengiyle kitabın rengi aynıydı.	
Okulumuzda tenefüsler on dakikadır.	
En güzel tatil yeri hiç şüphesiz Mersin’in Mut ilçesidir.	
Odada bulunan resim gördüğüm en harika resimdi.	
Zeytin, siyah ve yeşil olarak tüketilir.	
Zeytin çekirdeğini yutmak en sağlıklı iştir.	

ETKİNLİK - 4

Aşağıda kelimeleri karışık olarak verilen cümleleri anlam bütünlüğüne göre sıralayınız.

1. işaretçilerine – ve – karşıdan – geçerken – uymalıyız – trafik – karşıya – işaretlerine

.....

2. olarak – Ramazan – millet – kutlarız – bayramlarımızı – coşkuyla – Kurban – ve

.....

3. okulun – ektiler – bahçesine – öğrenciler – lale soğanları

.....

4. arkadaşları – Burak – ile – katıldılar – yazarlık – kulübüne

.....

5. ettiği – öğrendim – yıl – bu – çok – şey – kitaplardan – tavsiye – öğretmenin

.....

6. okulumu – çok – öğretmenlerimi – ben – ve – seviyorum

.....

7. sağlıksız – olmak – istemiyorsak – yememeliyiz – hasta – gıdalar

.....

8. canlıları – çok – bütün – ve – kedileri – sevmeliyiz – sadece – değil – insanları

.....

9. telgraf – telefon – iletişim – internet – araçlarıdır – televizyon

.....

10. bilenle – bir – hiç – olur mu – bilmeyen

.....

ETKİNLİK - 5

Aşağıdaki cümleleri “örtülü anlam” var mı yok mu? Şeklinde değerlendirip V – Y ile gösteriniz.

		V / Y
1.	Kurban Bayramı'na seni de bekliyoruz.	
2.	Babam artık kek yemiyor ve çay içmiyor.	
3.	Abdurrahman kaza yapmış.	
4.	Kitap, hayata açılan kapıdır.	
5.	Artık İsalet öğrencileri daha çok kitap okuyor.	
6.	Kazada bizim araç daha çok zarar görmüş.	
7.	Onların şirin bir evi var.	
8.	Papatyayı diğer çiçeklerden daha fazla severim.	
9.	Toplantıya köy heyeti de gelmiş.	
10.	Türkçe yazılısından sadece Beyza kırk beşin altında bir not almış.	

1. Aşağıdaki kelimeleri anlamlı ve kurallı cümle yapıldığında sıralama nasıl olur?

1. gayrete	2. bütün
3. sabra	4. güzellikler
5. ve	6. bağlıdır
- A) 4, 1, 2, 6, 5, 3   B) 2, 4, 1, 5, 3, 6
C) 3, 5, 1, 6, 2, 4   D) 4, 2, 1, 5, 3, 6

2. Aşağıdaki yargılardan hangisi neseldir?

- A) Bu kitabın sıcak bir anlatımı var.
B) Mersin en güzel şehrimizdir.
C) İstanbul bir zamanlar başkent olmuştur.
D) Sıra arkadaşım çok üzgün görünüyordu.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisi öznel bir yargıdır?

- A) Kaside, divan edebiyatının ürünüdür.
B) Emin Aşkın'ın son şiir kitabı çok nitelikliydi.
C) Kitapta kahramanlar Konya ağızıyla konuşulmuş.
D) Mahmut Nacar şiirlerini hece ölçüsüyle yazıyor.

4. "Bir cümlede doğrudan söylenmeyen ancak cümlelenin anlamından çıkarılan diğer anlamlara örtülü anlam denir."

Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisinde örtülü anlam **yoktur**?

- A) Şair bu kitabında da Mut zeytinlerinin kalitesini işlemiş.
B) Eskisi kadar sık buluşamıyoruz.
C) Yine Türkçe dersinden kötü not almış.
D) Marketten iki ekmeğe, bir kilo peynir ve üç paket süt aldım.

5. Tecrübeli ressam, bu yılki üçüncü ödülünü de Antalya'da aldı.

Bu cümleden ressamla ilgili kesin olarak çıkarılacak yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Diğer sanat dallarıyla da uğraşmaktadır.
B) Hayatı boyunca üç ödül almıştır.
C) Antalya'da birden fazla ödül almıştır.
D) Resimlerini Antalya'da yapmaktadır.

6. 1. ilk düşmanlar   2. mağlup
3. öfke   4. edilmesi
5. karamsarlık   6. gereken
7. ve umutsuzluktur.

Yukarıdaki kelimeleri anlamlı ve kurallı cümle olarak dizildiğinde sıralama nasıl olur?

- A) 6 - 2 - 3 - 5 - 1 - 4 - 7
B) 2 - 4 - 1 - 6 - 3 - 5 - 7
C) 6 - 1 - 4 - 7 - 2 - 3 - 5
D) 2 - 4 - 6 - 1 - 3 - 5 - 7

7. "Hayatta ..... usanmadan ..... ulaşılır." cümlesini en iyi tamamlayan sözcük çifti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) başarıya - çalışmakla
B) düşüncelere - çalışmakla
C) hedefe - düşünmekle
D) başarıya - oturmakla